

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona. Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.	Megjelenik minden vasárnap.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.
--	--------------------------------	--

Karhatalom.

Írta: K. Nagy Sándor. (Folytatás).

3. Kik szolgáltatják a karhatalmat?

Ha visszatekintünk a multba hat évtizeddel, vagyis a szabadságharc idejére, azt olvassuk, hogy akkor: «a személyes és vagyonbátorság, a közcsend és belbéke biztosítása, az ország polgárainak örökösére bízott», vagyis felállított a «nemzeti őrség.» (1848: XXII. t.-cz.) Ugyanitt olvassuk, hogy:

«Kisebb rendtelenségek, ú. m. utcai vagy korcsmai veszekedések megátolása, a kihágók befogása, a befogott gonosztevőknek vagy kihágóknak a törvényes felsőbbbség kezeibe adása, úgyszintén mindenütt ott, hol a törvényes felsőbbbségnek eljárásához karhatalom szükséges, a karhatalom kiszolgáltatása a nemzeti őrségnek állandó kötelességében.» (20. §.)

Csábító volna az alkalom, hogy a személy- és vagyonbiztonságnak ezen felvigyázóiról: a nemzeti őrségről bővebben szóljak, de ilyen — habár érdekes — kitérést tenni nem akarván, csak annyit említek meg róla, hogy azokat a kifogástalan multu polgárokat vették fel a rendes katonasággal egyenlő ranguaknak tekintett nemzetőrök közé, akik legalább 200 pengőforint értékű bázsal vagy földdel birtak vagy legalább 100 pengő forint évi jövedelmük volt s a 20 éves kort már betöltötték, de az 50 évet túl nem haladták és gazdai hatalom alatt nem állottak. Érdekes, hogy a nemzetőrség saját tisztjeit — a kapitányig — maga választotta. A magasabb rangú tiszteket és a nemzetőrség fővezérét a nádor nevezte ki. Zászlójára bitet tett, hogy «hű örje lesz az alkotmánynak, a törvénynek és bazának.» A nemzeti őrséghől kirekesztettek az oly egyének, kik rablás, lopás, csalás, bitszegés, gyújtogatás vagy gyilkosság miatt büntetve voltak. Rendesen községek határain belül teljesítettek szolgálatot, csak rendkívüli esetben ezen kívül. Érdekes az is, hogy a nemzeti őrség tagjai testi büntetéssel nem fenyíthettek.

Látjuk tehát, hogy ezelőtt hat évtizeddel a nemzeti örök szolgáltatták a karhatalmat.

Később — az alkotmányos világ helyreállítása után — a sorbadi katonaság és honvédség vétetettigénybe karhatalom gyanánt.

Hangaulyozom itt, hogy a tulajdonképeni, vagyis a törvényes értelemben vett karhatalmat értem.

A rendeletek általában *katonai karhatalomról* beszélnek. Az 1876. június 13-ikán 1962. sz. a. kiadott *honvédelmi miniszteri* rendelet szerint: «Midőn a *sorbadi* vagy *honvédségi* csapatok által kiállítandó karhatalom igénybevételénél követendő eljárás rendezése céljából a m. kir. miniszter urakkal és a közös hadügyminiszter urral egyetértőleg létrejött utasítást — mely meghatározza, hogy mely közbatóságok és ezek közegei közül kik vannak feljogosítva a karhatalom igénybevételére és mely esetben — szoros mihez tartás végett ide mellékelem, egyszersmind ügyelmeztetem a címet, hogy a sorbadi, vagy honvédségi *karhatalom* csakis azon esetben vehető igénybe, ha a politikai hatóságok rendelkezésére álló *fegyveres erő* elégtelen lenne a rend fentartására vagy helyreállítására.»

Az ugyanezen rendeletben említett s 1887. évi 4538. sz. a. átdolgozott utasítás 2. k) pontja szerint a *karhatalom* közvetlen igénybevételére — ha a késedelem veszélylyel jár — fel vannak jogositva a m. kir. csendőrpáncsnokok, valamint a szárnyparancsnokságok csendőrtisztjei, nemkülönben szükség esetében minden szolgálatban levő csendőr.» Ha a késedelem veszélylyel nem jár, a rendelet 4. h) pontja szerint a karhatalom ki- rendelése iránt a m. kir. belügyminiszterhez fordulni joga van a m. kir. csendőrpáncsnokoknak is.

A budapesti fővárosi rendőrségről szóló 1881: XXXI. t.-cz. 31. §-a szerint «a főkapitányság vagy helyettese jogkörébe tartozik szükség esetében a sorkatonaság, vagy honvédség közreműködését igénybe venni. Ezek igénybevétele csak végső esetben történhetik, midőn a rendőrség a rend és béke fentartására nem elegendő.»

Mindezekből az látszik, hogy ha a csendőrséggel — saját hatáskörükben — rendelkező csendőrpáncsnokok és az államrendőrséggel rendelkező budapesti rendőrfőkapitány katonai karhatalmat vehetnek igénybe: a tulajdonképeni karhatalmat mégis a sorhad és honvédség szolgáltatja, vagyis az a nagyobb fegyveres erő, a mely a közbiztonsági szolgálat elégtelensége esetében lép előtérbe, habár nem lehet tagadni, hogy egyes rendeletek a csendőrök, sőt a rendőrök segélyének igénybevételét is nevezik karhatalomnak s így a csendőrök és rendőrök is szolgáltathatnak karhatalmat, habár a fentebb már felhivott 1874. április 18-án 8405. I. M. sz. a. kiadott rendelet feltünteti a különbséget a *karhatalom* és a *rendőri segély* között.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár (ábról) nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bási hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszor, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hang-

4. Kik rendelkeznek a karhatalommal?

Előre bocsátom, hogy midőn itt karhatalomról beszélek, csupán a *katonai karhatalom*at értem.

Már a nemzeti őrség is csak a „polgári hatóság” által volt csak felszólítható karhatalom szolgáltatására. (1848 : XXII. t.-cz. 24. §.)

Az 1874 : XXXIII. t.-cz. 67. §-a szerint az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával „a választási elnök rendelkezik a rend fentartására kirendelt rendőri közegekkel és szükség esetén fegyveres erővel.”

Az 1876 : XV. t.-cz. 59. §-a szerint : „A közigazgatási hatóságok kötelesek arról gondoskodni, hogy a közadók behajtása végetti végrehajtási eljárás foganatosítása alkalmával a közrend szükség esetében karhatalom kirendelése által is fentartassék.”

Az 1874. évi április 18-ikán 8405. I. M. sz. a. kiadott rendelet felemlíti, hogy : többször fordult elő oly eset, hogy a bírói végrehajtás foganatosításával megbízott bírósági végrehajtók az ellenszegüléssel megakadályozott végrehajtás foganatosítása végett karhatalom kirendeléséért fordultak az illető járási tisztviselőhöz, ebbeli kérelmükkel azonban, utalással az 1870 : XLII. t.-cz. 58. §-ának m) pontjára, mely szerint a karhatalom alkalmaztatása iránti intézkedés az *alispán* hatáskörébe tartozik, el-, illetőleg az alispánhoz utasítottak. Azután megmagyarázza a karhatalom és rendőri segély közötti különbséget, kimondván, hogy a karhatalom igénybevétele csak az *alispán* útján lehetséges.

A katonai karhatalomnak igénybevétele tárgyában 1876. június 13-án 1962. sz. a. kiadott H. M. rendelet szabatosan megmondja : „Mint hogy csakis a politikai hatóság ismerheti a körülményeket és viszonyokat anynyira, hogy megítélhesse, vajjon a rendelkezésére álló tegyveres erő a rend és biztonság fentartására vagy helyreállítására elegendő-e vagy nem : ennél fogva a leg-sürgősebb eseteket kivéve a karhatalom kiállítása végett mindenkor a *politikai hatósághoz* kell fordulni, mely azon esetben, ha a rendelkezésére álló *fegyveres erő* a rend és biztonság fentartására, vagy helyreállítására elegendő nem volna, a sorbadi vagy honvédségi *karhatalom* kiállítása végett intézkedik.”

Ugyanezen rendelet akkor, midőn a karhatalom igénybevételenek módzatait meghatározza, különbséget tesz azon esetek közt, midőn a késedelem veszélylyel jár és mikor nem jár veszélylyel a előbbi esetben a karhatalomnak közvetlen, utóbbi esetben a m. kir. belügyminiszter útján való igénybevétele mondja ki.

De ennek bővebb ismertetését azért nem tartom szükségesnek, mert a karhatalom igénybevétele tárgyában a m. kir. igazságügyminiszter 1896. évi október 29-én 58,440. I. M. sz. a., illetőleg a m. kir. honvédelmi miniszter 1896. évi október 13-án 6707. H. M. sz. a. újabb rendeletet és utasítást bocsátott ki, a melyhez kell alkalmazkodni jelenleg.

Ezen új utasítás szerint is meg van különböztetve az eset, midőn a karhatalom kirendelésének szüksége esetében a késedelem veszélylyel jár és midőn nem jár veszélylyel. Ha a *késedelem veszélylyel nem jár*, illetőleg, ha a karhatalom kirendelésének szüksége előre látható : ez esetben a karhatalom kirendelése csakis a m. kir. *belügyminiszter* útján történhetik, ki a karhatalom kirendelését az illető hadtestparancsnokság útján eszközli.

Ily esetekben a következő hatóságok vagy hatósági közegek vannak feljogosítva közvetlenül a m. kir. *belügyminiszter*hez fordulni :

- a) minden m. kir. miniszter,
- b) a kir. főügyészségek és a kir. ügyészségek vezetői,
- c) a kir. törvényszékek vezetői,
- d) a kir. járásbíróóságok vezetői,
- e) a fumei kormányzó,
- f) az országgyűlési képviselőválasztási elnök a képviselőválasztás alkalmával,
- g) a megyei alispánok vagy ezek helyettesei,
- h) m. kir. *csendőrparancsnokok*,
- i) a fő- és székvárosi államrendőrség főkapitánya vagy ennek helyettese,
- j) a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei vagy azok helyettesei,
- k) a m. kir. posta- és távirtdaigazgatóságok vezetői,
- l) a m. kir. pénzügyigazgatóságok vezetői,
- m) a kir. dohánygyárak igazgatói vagy azok helyettesei.

Ha a *késedelem veszélylyel jár*, akkor a törvényes rend és biztonság fentartása vagy helyreállítása céljából a következő közhatóságok vagy közhatósági közegek fel vannak jogosítva a karhatalom kirendeléséért a helyben létező vagy legközelebb fekvő helyőrség parancsnokához közvetlenül fordulni :

- a) minden m. kir. miniszter,
- b) a kir. főügyészségek és kir. ügyészségek vezetői,
- c) a kir. törvényszékek vezetői,
- d) a kir. járásbíróóságok vezetői,
- e) a kir. törvényszékek vizsgáló bírása és ennek tényleg működő helyettese, továbbá a kir. járásbíróóságoknak nyomozást vagy vizsgálatot teljesítő bírái,
- f) az országos fegyintézeteknek, a kerületi börtönnek, a kir. közvetítőintézeteknek és a gyűjtőfogházaknak igazgatói, esetleg ezeknek helyettesei,
- g) a fumei kormányzó,
- h) a választási elnök az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával,
- i) a megyei alispánok vagy azok helyettesei,
- j) a főszolgabírák vagy ezeket helyettesítő szolgabírák,
- k) a községi bírák vagy helyetteseik, a községi jegyzővel, illetőleg körjegyzővel együttesen.

A legjobb órák,

legszebbek, egyszerűtől a legdrágáig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

l) a m. kir. csendőrparancsnokságok, valamint a szárnyparancsnokságok csendőrtisztjei, nemkülönbön szükség esetében minden szolgálatban levő csendőr,

m) a fő- és székvárosi államrendőrség főkapitánya, vagy ennek helyettese,

n) a törvényhatósági joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsú városok polgármesterei, vagy azok helyettesei,

o) az 1874 : XX. t.-cz. (a keleti marhavész elleni intézkedésről) és az 1885 : XXIII. t.-cz. (a vízjogról) 153. §. alapján kirendelt árvédelmi miniszteri biztosok,

p) a kir. posta- és táviridalgazgatóságok vezetői,

q) a vesztégintézetek vezetői és helyettesei,

r) a kir. pénzügyigazgatóságok vezetői, továbbá a m. kir. pénzügyőrségi központi főfelügyelők és felügyelők;

s) vám- és pénzügyőri felügyelők;

t) a pénzügyőri főbiztosok és biztosok;

u) pénzügyőri szakasparancsnokok, ez utóbbiak azonban csak szolgálatuk teljesítése közben;

y) az országos közintézetek, műtárak és muzeumok és azok igazgatói vagy helyettesei,

z) a m. kir. dobánygyárak igazgatói, vagy azok helyettesei . . .

Meg kell még itt említenem a karbatalom igénybevétele módjáról, hogy sürgős esetek kivételével a karbatalom igénybevételére vonatkozó minden megkeresés írásban történik. Továbbá a karbatalom alkalmazása tekintetében, hogy a katonai karbatalom csapatja, vagy annak egyes tagjai rendőri ténykedésre nem alkalmazhatók és a rendészeti szolgálat teljesítésére közbiztonsági, csendőrségi és rendőri közegek, vagy ezek elégtelensége esetében megfelelő minősültséggel bíró közbiztonsági személyek, vagy egész kivételesen más, a karbatalom igénybevételére jogosult közbiztonsági közeg által kirendelt részrehajlatlan bizalmi férfiak rendelkezésre álljanak.

A karbatalomra kirendelt csapatokkal csak a karbatalom parancsnoka rendelkezik, a ki a karbatalom igénybevételénél megjelölt cél elérésére az igénybevételeknél megjelölt (politikai) hivatalos közeggel lehetőleg egyetértőleg a szükséges rendszabályokat foganatosítani tartozik.

Nevezetes intézkedése e rendeletnek, hogy az országos képviselőválasztások alkalmával közlekedési vonalak, utcák, terek elzárására, a választási hely biztosítására stb. netán felállítandó katonai őrvonalak mellé mindig kellő számban közbiztonsági csendőrségi vagy rendőri közegek adandók, kik a rend fenntartására megkivántató cselekvő szolgálatot, ú. m. a közlekedő személyek és kocsik stb. ellenőrzésére, feltartóztatására, továbbá elforduló rendbáborításoknál a letartóztatásra vonatkozó ténykedéseket végezik . . .

Árviz-veszedelem alkalmával a közigazgatási tisztviselő megérkezéséig a társulati megbizottak is jogában a közérő kiállítására céljából karbatalmat kirendelni (1885 : XXIII. t.-cz. 151. §.).

Az 1886 : XXI. t.-cz. 68. §. o) pontja szerint az alispán a vármegye első tisztviselője s mint ilyen intézkedik a karbatalom kirendelése iránt. És a képviselőválasztások alkalmával — ha a kérelem veszélytel nem jár — a karbatalom elvileg csak a m. kir. belügyminiszter által igényelhető, előre nem látható, fontos és sürgős esetekben kivételképen csak az alispánok fordulhatnak közvetlenül a hadtestparancsnokságokhoz. (1897. évi decz. 6-án 6771. I. M. sz. rendelet.)

A történeti hírség kedvéért meg kell jegyezni, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter 1905. évi 9732. sz. rendelete szerint a főispánok is felvették a katonai karbatalmat igénybe venni jogosultak sorába, de ez a rendelkezés az 1906. évi 7237. sz. rendelettel a Belügyminiszter 1906. évi jul. 12-ikén 40193. sz. rendelete alapján batályon kívül helyeztetett, sőt kimondatott, hogy: «a törvényhatóságokról szóló 1886 : XXII. t.-cz. értelmében a közbiztonság és rend érdekében kirendelő karbatalom iránt való intézkedés a törvényhatóság jogkörébe tartozván: a Csendőrségi szervezeti utasítás 6. §. első bekezdésében felsorolt azon hatóságok közül, melyek a csendőrség segéllélet felszólítással közvetlenül igénybe venni jogosultak: a főispánokat ezen nem törlöm».

A minisztertanácsnak 1901. évi márcz. 27-ikén kelt és a m. kir. Belügyminiszter által 1901. évi 138,562. B. M. sz. a. közzétett határozata szerint: «ha a zárgondnok tisztének ellátásában gátolatik: a karbatalom kieszközlése a bíróság feladata, mint a zárgondnok a bíróság megbizottja lévén, a mennyiben tisztében gátolatik, a bírósághoz kell fordulnia orvoslásért».

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A becsületes mosónő.

Irta: Máthé Miklós törzsőrmester.

Nagy József arlói lakos 1908. évi márczius 1-én már kora reggel felzavarta a járdánbázai őrsőt és számtalan bocsánatkérés mellett elpanaszolta, hogy aznap viradóra, lakásának utczai ablakát ismeretlen tettesek kifeszítették s azon át a szobába hatolva, egy dunnát, egy vánkost, egy bődön zsirt, továbbá több szalonna, sonka és füstölt bűsneműeket, több mint 200 korona értékben elloptak.

Rusznayk András őrmester egyik csendőrével azonnal felszerelt káros kocsiján a helyszíni bajtottak s a helyszíni szemlét megejtették.

Éz ugyan vajmi keveset eredményezett, mert az ablak alatti kavicsos talajon semmiféle nyom nem volt fel-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéklet ingyen és bormentve küld

DÉRY EDE

legnominálb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljesjótállás mellett. Csak ély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
kerékpár és varrógép
nagyraktár

SZEGED.

fedezhető. Pár lépéssel távolabb azonban egy kétlovas kocsinak a nyoma látszott. Abból a körülményből, hogy a lovak a földet felvágták és oda is piszkoltak, alaposan lehetett arra következtetni, hogy a lopott holmikat azon a kocsin vitték el. A kocsi nyoma azonban csak a 8—10 lépésnyire levő országútig volt látható. A köves országúton a nyom már nem látszott.

A lovak patái és a kocsikerekek nyomait, bár ettől nem sok eredményt vártak, a járőr felférte. Ezután pedig károst és hozzátartozóit kérdezték ki, hogy mire gyanakozzanak s hogy a hozzájuk bejáratos egyének között nincs-e olyan valaki, a kiről a lopás elkövetése feltehető volna.

Nem tudtak megnevezni senkit. Mert — mint állították — hozzájuk, D. K. mosónőn kívül senki se jár, ez pedig egy talpig becsületes asszony. Már régóta jár hozzájuk, de soha semmit se vettek utána észre, a miből arra lehetne következtetni, hogy ő lehetne a tettes. Különben is egy magányos öreg nő, a községben nincs senkije, egyedül lakik, rajtok kívül alig jár máshoz dolgozni, tehát azzal se gyanusíthatják, hogy mással követte volna el a lopást vagy máat beszélt volna rá annak elkövetésére. Olyan ismerőse meg éppen nincs is, a kinek kocsija, lova volna. Mindezek felül még csak annyit mondtak, hogy a mosónőn kívül senki se tudta, hogy ők a szalonát, búsféléket és a zsirt abban a szobában tartják. Ugyancsak ő tudta azt is, hogy ott csak egy ágy van, mert a többi ágynemű a konyhán belül levő másik szobában van.

Ezek után a járőr semmiképen nem gyanusíttatta a mosónőt. Annál kevésbé, mert ottlétük alatt éppen odaérkezvén, alaposan megfigyelhették annak magatartását, viselkedését.

Nevezett, bár a járőr hozzá is intézett kérdéseket, oly természetesen, oly őszintén adta a meglepettet, s oly komolyan méltatlankodott az eset felett, mintha a károsodás őt sújtaná legérzékenyebben.

A járőr ennél fogva más irányban kezdte meg a nyomozást. A nyilvántartott közártalmuakat és gyanusítottakat vette sorra. Ezeknél azonban mi eredményt se ért el, mert nagyjórészt alibit igazoltak; a kiknek állítása kétséges volt, azoknál meg éppen semmit nem találtak, bármily alaposan végeztek is a házkutatásokat. Ilyen körülmények mellett már arra a gondolatra jött a járőr, hogy bizonyosan más községbeliek vagy kőborczigányok voltak a tettesek. Ennek a feltevésnek azonban ellentmondott az a körülmény, hogy éppen csak ez az egy betörés történt akkor éjjel; káros lakása és vagyoni helyzete pedig nem volt annyira feltűnő, hogy idegen községbeliek, ismeretlen egyének figyelmét felkeltette volna és idegenek nem is tudhatták azt, hogy abban a szobában éjjel senki se tartózkodik. Ezt a feltevést tehát el kellett ejteni.

Rusznnyák őrmester ennél fogva, más gyanusított hiányában, daczára káros és hozzátartozói igen jó véleményének, a mosónőt vette gyanúba. Szerinte ez mindazon körülményeket ismerte, a melyek ismerete a betörésnek biztonságban való végrehajtásához okvetlen szükségesek voltak.

Ennek magánélete és összeköttetései után kezdtek tehát pihantni.

A pibatolás eredménye úgyszólván semmitmondó volt. Annyit megállapítottak, hogy azelőtt 10—12 óvvel hasonló cselekményre már volt gyanúsítva az asszony, de nem lehetet rá bizonyítani. Az utóbbi időkben pedig

oly tisztességes életet folytatott, hogy a gyanúnak még az árnyéka se férhetett hozzá. Közártalmu vagy gyanús egyénnel ismeretsége nem volt. Ezek felül még csak annyit tudtak meg róla, de ezt az értesülést se lehetett teljesen bizonyosnak venni, hogy B. J. községi esküdt, jómódu özvegy emberrel viszonya van.

Rusznnyák őrmester mindezek daczára elhatározta, hogy az asszonyt a lopásra nézve kikérdezi és akár beismeri a cselekményt, akár nem, egy alapos házkutatást is tart nála.

Felidézttette tehát a községbáza-hoz. Jött mindjárt készegeesen. Itt elébe tárta, hogy mi alapon gyanúsítja a cselekmény elkövetésével s felhívta, hogy igazolja akkor éjjeli alibijét. S a mennyiben ő követte el a betörést. Jevézze meg tettestársait, a nála levő lopott holmikat pedig adja elő, ellenkező esetben házkutatást fog nála tartani.

Az asszony konokul tagadott mindent s egyre csak arval védekezett, hogy egy igazi jóttevőjét s annyi időn át, úgyszólván egyedüli munkaadóját csak nem fogja meglojni. A szerelmi viszonyt pedig eleinte fulusi pletykának mondta, később azonban beismerte, hogy van a dologban valami, de hát ez még csak amolyan előzetes ismeretség és a férfi ígérete szerint házassággal fog végződni.

Rusznnyák őrmester még ekkor sem állott el attól a feltevéstől, hogy az asszony a tettes. Tebát két községi közeeggel és az asszonynyal ez utóbbi lakására ment és azt alaposan átkutatta. Nem talált semmit. Majd az udvart kezdte vizsgálgatni. Annak egyik részén, a veteményes kertben új ásás nyomait fedezvén fel, megkérdezte az asszonyt, hogy mi van ott.

— Semmi — felelte az asszony — csak éppen ásni akartam a kertet, de még igen nedves a föld és félbe hagytam a munkát.

Az őrmester azonban izgatottságot vett észre az asszonyon, tehát ásót hozatott elő és egyik közeeggel ásatni kezdte a földet. Az asszony már erre sirva fakadt. Rusznnyák őrmester még jóformán meg se kérdezhette, hogy mi a baja, mikor az ásó nyomán kifordult a lopott dunnacsiha a földből. A leírásból rögtön ráismert, hogy ezt keresik. Összebajtvá volt vele a vánkocsziha is.

— Hát ez, hogy került ide? — kérdezte Rusznnyák őrmester az asszonyt.

— Én ástam el; bár elégettem volna! — felelte ez; a tollat pedig áttöltöttem az én ágyneműmbe, válaszolta a további kérdésre.

Miután pedig a többi lopott holmi hollétét nem akarta elárulni az asszony, még tovább is ástak, de nem találtak semmit. Sőt az egész udvar újból való átvizsgálása mellett se akadtak gyanús helyre.

Rusznnyák őrmester tehát a két csizhát megtöltette tollal az asszony által jelzett ágyneműkből s a községbáza-hoz szállíttatta. És újból kikérdezés alá vette az asszonyt. De ez, bár beismerte, hogy résztvett a betörésben, a tettestársra kiléte és a többi lopott tárgyak holléte iránt bozzá intézett kérdésekre egyre csak azt felelgette, hogy ő magára vállal mindent, zárják be, vagy tegyenek vele amit akarnak, de tettestársát el nem árulja. Ő volt a kezdeményező, ő a bűnös, más ne ezen vedjen.

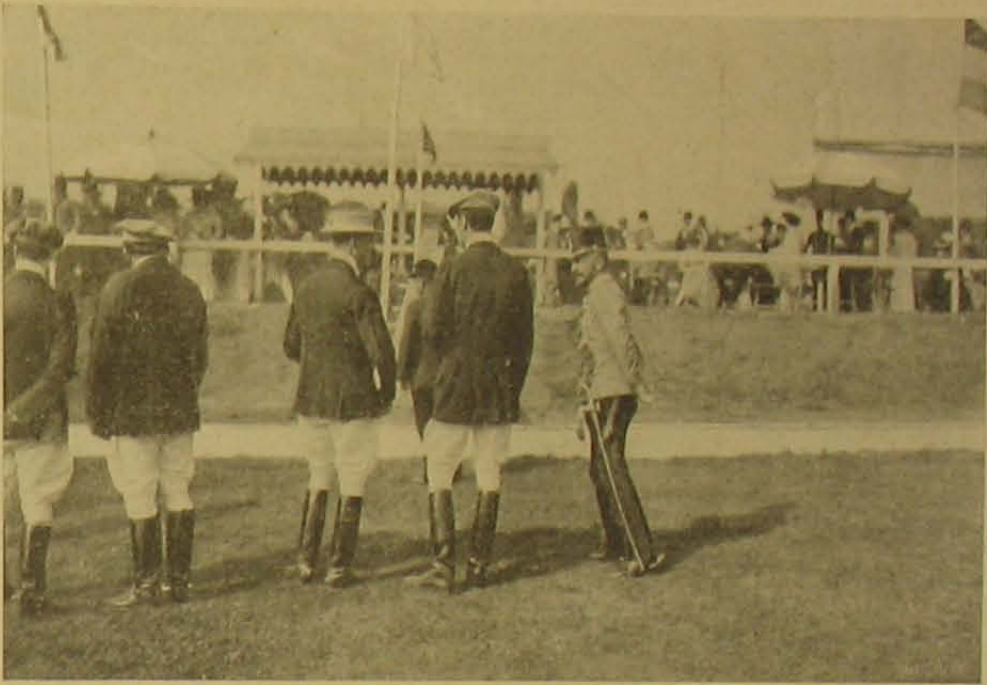
Az asszonynak eme védekezése és konoksága azt a feltevést keltette az őrmesterben, hogy a tettestárs nem lehet más, mint B. J. az asszony szeretője. Nem is gondolkozott soká e felett, hanem egyenesen tudára

Ha fáj a feje

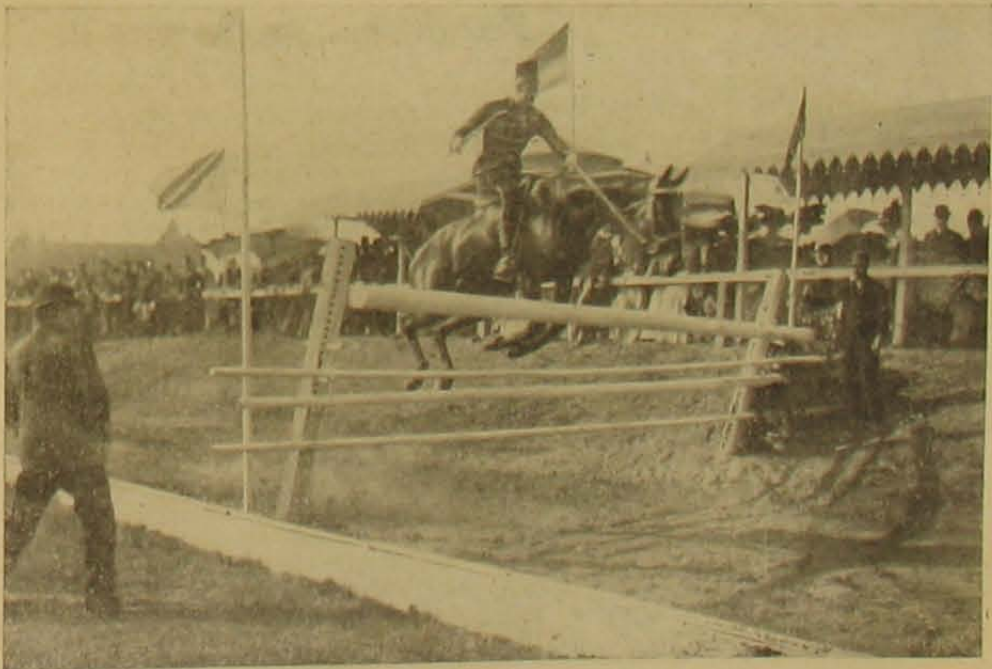
ne télovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrainok és fejfájást olmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postán szállítás.

A bíráló bizottság, jobbról József főherczog.

Az akadály fölött.

Díjugratás a Tattersallban.

HIREK.

adta az asszonynak ezt a feltevést és felhívta, hogy ha így áll a dolog, mondja meg és ne tegye ki azt a jómódu embert és községi esküdtet annak, hogy lakását átkutassák. De az asszony hajthatatlan maradt.

Igy nem volt más hátra, mint B. J.-t felhívni és kikérdezni. Ez is tagadott. Csak azt ismerte be, hogy az asszonynyal viszonya van. Megtartották nála a házkutatást is, de az se vezetett eredményre. B. pedig egyre fenyegetőzött, hogy majd ő megmutatja, így meg amúgy, feljeleníti a járőrt, a miért őt csúffá tették. Rusznyák őrmester azonban nem ijedt meg. Folytatta tovább a vizsgálódást az udvarban, a melléképületekben. Megmérte a lovak patáit, és a kocsai kerekeit is. Megfeleltek a helyszínen felvett méretnek. B. mégse ismert be semmit. Majd a rakományokat vették vizsgálat alá. Rusznyák őrmester úgy találta, hogy a szalmakazal teteje meg van bolygatva. Ugyanott a kazal oldalánál létranyomot is vett észre. Rögtön létrát hozatott a magamént fel és szuronyával szurkálni kezdte a szalma tetejét, miközben észrevette, hogy a szurony kemény tárgyba ütődött. Megbontotta a kazlat s egymásután kerültek elő onnan a szalonna, zsirosbödön, háj és az összes füstöltbuz.

Ekkor már beismerte B. J., hogy ő és az asszony, az utóbbi rábeszélésére és részére, együtt követték el a lopást. Beismerte az asszony is, mikor társa felkísérését és a bűnjeleket meglátta.

Igy derült ki két napi fáradságos nyomozás után és a járőr alapos következtetése folytán, hogy az a régi, kipróbált hűségű, becsületes mosónő, bizony nem igen volt megbízható. S még a káros sajnálta a legjobban, hogy az a szegény asszony oly szerencsétlenül járt.

KÉPEINKHEZ.

Dijugratás a Tattersalban.

A magyar embernél a lovagolni tudás nem tudomány, hanem művészet. Hanem őseitől átörökölt s veleszületett egyéni tulajdonság. Őseinkről mondja a krónika, hogy nemcsak a férfiak, hanem az asszonyok nagyobbreszo is, lóháton tette meg az utat a távol Kelettől az új hazáig. Magyarorszáig; s hogy csapataik megjelenését száguldó lovasok dühörgésétől származó harci robaj előzte meg s ellenfeleiket is bámulatra ragadták bravuros lovaglásaikkal. Voltak is minden időben kiváló lovasaink. Ki ne ismerné Sándor gróf, Eszterbázy herczeg lovas bravurjait és ama magyarbuszár bravuros tettét, a ki a Bécs alatti gyakorló téren, a rohamban gyakorló ezred arcvonala elé került kisleányt sebesvágta közben nyergébe emelvén, a halálra gázolástól megmenti és sértetlenül adja át a halálra rémült szü-lőknek. De bámulatot kelt a pusztai csikósok s a falusi kerekek hajmeresztő lovaglásai is, mikor csupán a kötőfékzárallal fékezhető lovakon — csak úgy szőrén ülve sőt állva is — száguldanak keresztül-kasul a déli-bábos rónán.

Ezekhez hasonló bravuros lovaglás volt az a budapesti Tattersalban a közelmúltban történt díjugratás is, a melynek a jelen számunkban közölt képeken láthatók egyes mozzanatai: az akadály előtt, az ugratás közben stb. mind a kiszámított, bátor s merész lovaglás bámulatra méltó változatait állítják elénk s bizonyítják ama szállóige nem ok nélküli eredetét, hogy csakugyan lóhátra születünk.

A felsőszálláspataki dynamitmerénylők kiderítése. Lapunk folyó évi 21. számában közöltük volt, hogy május 10-ére virradóra, a felsőszálláspataki őrelaktanya ellen, ismeretlen tettesek dynamitmerényletet követtek el, a mely alkalommal — mint arról utólag értesültünk — a laktanyának nyolcz ahlaküvege tört volt össze. E közleményünk kapcsán közöljük, hogy a merénylők Lőrinczi Lajos őrsvezető, felsőszálláspataki őrsparancsnok által, Kenderesi Péter tettes, Bál István, Tyira Leszku és Roska János — valamennyien felsőszálláspataki lakosok — mint bűnrészesek személyében kiderítettek. A dynamitmerénylet előzménye, a mint az a nyomozás során kiderült, az volt, hogy a felsőszálláspataki ifjúság, élén Kenderesi Péterrel, május 9-én délután a község utcáján, engedély nélkül, furulyaszó mellett táncmulatságot rendezett, a melyet azonban, miután azzal a szabad közlekedést akadályozták, a szolgálaton kívül arra sétáló Lőrinczi Lajos őrsvezető és Harró Ferencz cz. őrsvezető szétoszlattak. Kenderesi Péter és Bál István mint rendezők, a mulatság szétoszlátása miatt a csendőrség ellen boszút forralva, elhatározták, hogy dynamitot keritenek s azzal, még az éj folyamán a laktanyát felrobbantják. A merész elhatározásu ket ifju, a tervük kiviteléhez szükségelt dynamit megszerzésre céljából, tervük közlése mellett, egy Tyira Leszku nevű ismerősükhöz fordult, ki a vállalkozóknak készséggel bocsátott két drb. dynamitot és mintegy 1 1/2 mtr. gyújtózsínórt rendelkezésére. A két legény előbb a kocsmába, onnan pedig, miután Kenderesi ott Roska János ismerősötől egy doboz svéd gyújtót szerzett, Bál Istvánnak a lakására mentek, hol Bál István nyugvóra tért, míg Kenderesi Péter a kertbe ment, a honnan hajnali 1/22 óráig tartott figyelő állás után, sötét tervét megvalósítandó, az őrelaktanyához sompolygott s ott a laktanya utcafelőli részén a dynamitot a gyújtózsínórral felszerelve, a faltól mintegy egy méternyi távolságban elhelyezve, meggyújtotta és elfutott. A másfél méternyi gyújtózsínór beégéséhez szükséges idő teljesen elegendő volt ahhoz, hogy a robbanás után rögtön kifutott őrsbeli legénység látókörén a merénylő jóval kívül essék, ki a merénylet elkövetése után haza menekült és lefeküdt. Vállalkozásának sikertelensége azonban — mert az őrs legénységének megölése volt célja — nem mentette meg attól, hogy annak következményei felett a dévai kir. ügyészség börtönében elmélkedjék, a hova a fennebb említett társnival együtt őt érdemszerűen, Lőrinczi Lajos őrsvezető helyes nyomozása juttatta.

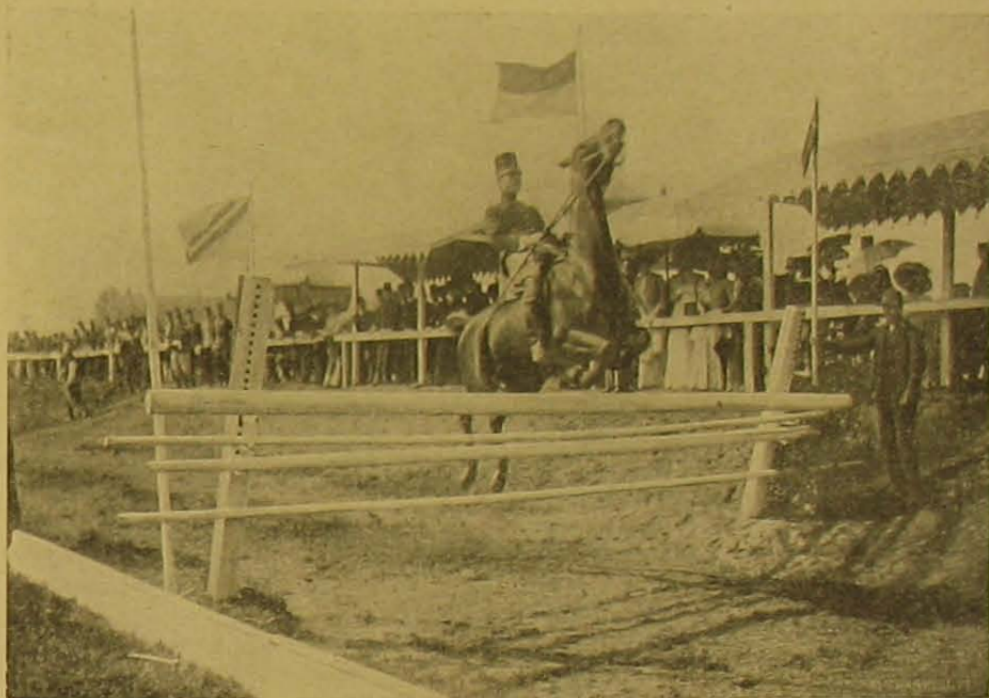
Egy tolvajszövetkezet kézrekerítése. A bicskásai-ról és futóbélyáiról ma már csak kevesek által ismert, hajdan híres szabolcsmegeyi Nyiregnek immár csendes Pócspetri községében a vagyonbiztonságot egy tolvajszövetkezet, a mely kínálkozó alkalommal a rablástól sem riadt vissza, oly rátermettséggel veszélyeztette, hogy az igazságsgazdaltatás sujtá kezét hosszabb időn át sikerült elkerülnie, míg végre Andriász István cz. őrmester, Szabó Sándor cz. őrsvezető és Fórizs György csendőrből állott máriapócsi őrsbeli járőrnek hosszas és nagy körültekintést igényelt nyomozás után sikerült a kilencz tagból állott bűnszövetkezetet, annak vezetőjével, Lengyel Andrással együtt, burokra keríteni és valamennyiüket a nagymennyiségű bűnjellel együtt a nyirbátori kir. járásbírósnak átadni.

Brucker Győző Nándor és Társa

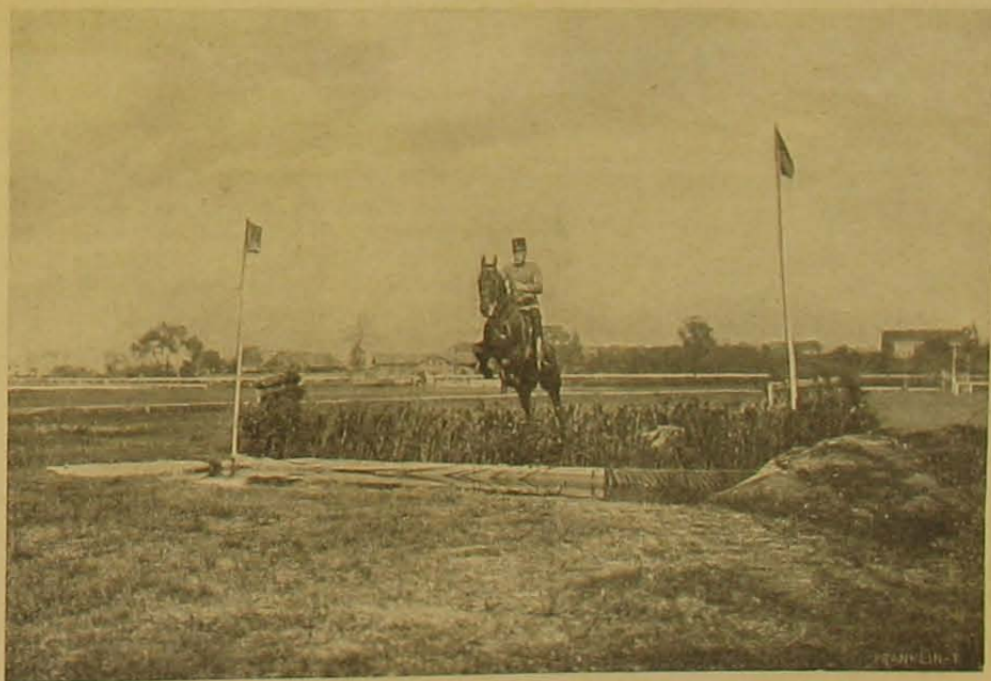
órák, ékszerész.

GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Ugrás közben.

Ugrtás a vizes ároknál.

Dijugratás a Tattersallban.

Házasság. Marschálek János hadnagy, beszercei szakasparancsnok 1909 május 18-án Besztercén, Groze Mária, Theodora Francziška urhölgygel házasságot kötött.

Jutalom egy őrsfőzönőnek. A belügyminiszter ur méltányolva özv. Gaál Jánosné, szül. Szalay Zsófiának csendőrségi őrsökön 18 évet megbaladó időn át őrsfőzönői minőségben, mindenkor büségesen és odaadóan teljesített szolgálatát, neki 50 korona pénzjutalmat adományozott. A derek őrsfőzönő az V. számú csendőrkörület egyik őrsén teljesíti ez idő szerint az őrsfőzönői teendőket.

Kérelem. Barta József őrsvezető, ki Krassószörény megye Szerbpozezsana községben állomásozik, kéri azon Bartba Sándor őrsvezetőt, a ki 1903-1904-ben Brassóban az altiszti iskolában volt, hogy címét egy fontos ügyben vele közölje.

Adományok a nyugdíjpótló egyesület javára. A létesítendő csendőrségi nyugdíjpótló egyesület javára a következő adományok folytak be: Várady Ede, csikszentimrei Csató Ferencz alezredes és Kiss László őrnagy urak 10—10 korona, Simon Balázs százados 5 korona, Preszli Lóránd főhadnagy 2 korona, Katona Geza és Hegedüs Gyula százados, Sólyom Antal, Kirileszku Gyula főhadnagy, Garabb Gyula, Jalsoviczky András, Martin Imre, Filla Ernő hadnagyok, Tasi Dániel százados számvivő, Orbán István főhadnagy számvivő és Erdélyi Sándor hadnagy számvivő urak 1—1 korona. Ezzel a már befolyt összeg 290 korona 16 fillérre emelkedett.

A Házinyultenyésztők Országos Szövetségének megalakulása. A magyarországi házinyultenyésztők, mint közgazdasági tényezők, az utóbbi időben mindinkább elterjedő házinyultenyésztés védelme és szakszerű fejlesztése érdekében május 14-én a Köztelek nagytermében országos szövetséget alakítottak. A szövetség elnökévé egyhangulag Liptbay Frigyesné bárónőt választották meg. A szövetség hivatalos közlönyt is ad ki a „Házinyultenyésztés és Értékesítés” cím alatt, a mely havonként kétszer jelenik meg Budapest Csillaghegyen, 4 K évi előfizetési árral s a elyet a szövetség tagjai 6 K tagsági díj ellenében díjtalanul kapnak. A házinyultenyésztés iránt érdeklődőknek a szövetség készséggel nyújt szakszerű felvilágosítást.

KÜLÖNFÉLÉK

Automatikus zár. Az ezerogyéjszakai tündérmesékben szerepel egy titokzatos zár, a mely az emberi szóra megnyílik. Csak azt kell mondani neki, hogy: Szerszám, nyílj meg! A mi szép mese volt eddig, abból valóság lett most az Egyesült-Államokban. Egy denveri ember feltalálta azt a zárat, a mely az emberi szóra megnyílik és becsukódik. De a találmánya olyan elmés, hogy a vasszekrényeket még biztosabbá teszi, mint eddig voltak. Mert igaz, hogy az emberi hang megnyitja a zárat, de csakis a tulajdonos hangja. A külseje persze egészen más ennek a zárnak, mint az évszázadok óta használatosoknak. A kulcsuk helyét a szócső foglalja el rajta. A szekrényt kinyitni csak azután lehet, ha a tulajdonos megnyom egy rugót; ez viszont egy fonográfnek a hengerét indítja meg. Ezután bele kell mondani néhány szót a szócsőbe; a szavak rávésődnek a hengerre, a

mely egy elmés gépezet megmozgatásával kinyitja vagy bezárja az ajtót. A kasszanyitó bang rezgéseinek teljesen azonosoknak kell lenniök a kasszazáró bang rezgésével, különben az ajtó meg nem nyílik.

Bűnös asszonyok és férfiak. A férfi-bűnösök száma, a mint a fogházi kimutatások bizonyítják, sokkal nagyobb, mint az asszonyoké. Franciaországban az egy férfi-gonosztevő esik egy büntetett asszonyra; az Egyesült-Államokban az arány még sokkal kedvezőtlenebb, ott ugyanis épen tizenkét férfi-bűnös esik egy nőre. De a többi államok hasonló statisztikája is bizonyítja, hogy a bűnre való hajlandóság sokkal erősebben kivan fejlődve a férfiban mint a nőben. A mi különben az életviszonyok megfontolása után természetes is. De érdekes, hogy Angliában épen megfordítva áll a dolog: ott meg épen a nők adnak több gondot a büntető igazságszolgáltatásnak, mint a férfiak. S a mi még különösebb épen a súlyosabb bűncselekedetek terén van meg ez a jelenség. Az angolok ezt a legszomorúbb bajnak tartják, annál is inkább, mert a női büntetettek kedvezőtlen aránya állandóan és fokozatosan fejlődik. Nálunk nagyon kevés női gonosztevő raboskodik a börtönökben, de a kiket oda küldött a büntető igazságszolgáltatás, azok gonoszság dolgában jórészt fölülmúlják a férfigonosztevőket.

A testtartás és szívbjaj. A szívbetegség oka nem ritkán az, hogy a szívnek nincsen elegendő helye működésének elvégzéséhez. Ez főként akkor fordul elő, ha az irásnál vagy rajzolásnál való rendellenes testtartás folytán a mell összeszorul és a szív a bordák általi nyomásnak van kitéve. Ezért fordul elő a szívbjaj oly sűrűn különösen bivatalkok, írók, újságírók, ügyvédek, építészek körében. Az orvosok közül leginkább a fogorvosok szenvednek meghajtott testtartásuk folytán szívbjajban. A cipészeknél sokkal gyakoribb a szívbjaj, mint más kisiparosoknál. Ha a szív amúgy sem teljesen egészséges, a hajlott testtartás nagyon elősegíti a szívbjaj kifejlődését. Gyomor és bélbetegségekből kifolyólag is támadhat szívbjaj. Ennélfogva igen ajánlatos, hogy e betegségeket halasztás nélkül kezeltesük, mielőtt ezek folytán szívbjaj képződhetne. Az írókat pedig jó lenne olyan íróasztalokkal felszerelni, melyek csakis az egyenes testtartást teszik lehetővé.

Részeg állatok. A rochesteri patkányokról sokat írtak nem régebben az újságok. Rochesterben ugyanis a multkoriban kigyuladt egy pálinka-raktár és a környék patkányai a patakokban folyó szeszből annyira telelték magukat, hogy a rákövetkező napokban ezerszámra táromlyogtak az utakon felig eszméletlenül, természetesen nagy öröme és mulatságára az utcagyerekeknek, a kik valóságos bajtöredéket indítottak ellenük. Sokan talán csodálkoznak rajta, hogy a patkányok alkoholkedvelők, pedig az állatvilágban gyakran fordul elő ez a jelenség. A lódarazsfészekből könnyűszerrel ki lehet csalni a darazsakat, sőt magát a királynőt is, ha például egy fára, a melyen a fészük van, szörppel telt csészét akasztunk. A darazsak csakhamar ellepik a csészét s egészen gyanútlanul járnak reá. Másnap aztán a szörp közé alkoholt keverünk. A darazsak természetesen újra felkeresik a szörpöt, de néhány óra múlva az alkohol butása következtében megszédülnek és lefullanak a földre. A közönséges darazsak és méhek szeretik az édes, alkoholos italt és mindannyian megrészelegnek tőle. Ebben a felig eszméletlen állapotban el-

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, ízletes, zamatos, erős és szindus kávé csak a „Valódi PATRIA pótkávéval” lehet főzni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb mesterségesyekből, a leggondosabban készült igaz szinnyuzar „Valódi PATRIA Pótkávé” kérje, mely minden ízletben kaptató és több első díjjal lett kitüntetve.

vesztik elsősorban egyensúlyukat, hátukra fekszenek a tehetetlenül kapálóznak a lábaikkal a levegőben. Néhány óra leforgása alatt ugyan teljesen kijávozolnak, de mint a dán Petersen kimutatta, teljesen elveszítik emlékező-tehetségüket, úgy, hogy fészkükbe vagy lakásukba visszatérni nem képesek. Ha az ilyen állapotok lakásukba vissza nem segítjük, feltétlenül elpusztulnak. Az alkohol élvezetét bizonyos esetekben magasabbrendű állatoknál, madaraknál és négy lábú emlősöknél, lovaknál, kecskéknél, disznóknál, az elefántnál, a medvének, majomnál és a macskánál is kizárhatjuk. Brinkmann feljegyezte egy kakasról, hogy valahányszor pálinkába áztatott eleséget kapott, mindig sokkal vigabb volt és folytonos kukorékolással és szárnycsattogtatással árulta el az alkohol hatását. A szomszédságban lévő kakasok felett, bár nagyobbak voltak nálánál, mikor egyszer ilyen alkoholos állapotban összeesztették velük, könnyen győzedelmeskedett. Egyszer azonban véletlenül túlságosan sok szeszt adtak neki, a mi annyira elszérlítette hogy eszméletlenül terült el a földön és napokig tartott, míg újra egészséges lett. Általában minden állattal meg lehet itatni az alkoholt, ha azt a kellő formában adjuk be ha rászedjük az állatot; de másodsor már nem sikerül a tréfa, mert az állatoknak nagyon jó megfigyelő tehetségük van.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, közíratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bolyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esethen válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

P. L. csendőr. Feltéve, hogy Ön a menetsebességet óránként értette, akkor a kiszámított 16 óra 40 percznyi idő helyes. A találkozás pillanatában az egyik hajó kerek számokban kifejezve, 58-324, a másik 91-675 klm. ntatott meg.

71. 1. A nyugdíjpótló egyesület létesítésére vonatkozó elő-munkálatok folynak, de maga a létesítés még a közel jövőben nem várható. 2. Kérdése még korai. 3. Részletek hiányában felvilágosítást nem adhatunk.

Tudni akaró. 1—2. Fizetni kell, akár itt marad, akár kilép.

K. 1. Később. 2. Kérdését válaszra ne is miltatjuk. 3. Igen. 4. Annak van reá igénye, a kinek kiutalják.

100. Sajnos, de igaza van. A tüdővész (tuberkulózis) a csendőrségtől is szedi áldozatait; alig mulik el fölülvizsgálat a nélkül, hogy egy ily eset elő nem fordulna. Pedig nagyon egyszerű elleno védekezni. Hogy mi okozza a tüdővést? Mint sok más fertőző bajnak, a tuberkulózisnak is bakterium az okozója vagyis a felette egyszerű szerkezetű növényi álskódó, melyet pálczika alakjáról tudományosan bacillus tuberkulosisnak neveznek. Olyan kicsiny, hogy 3—400-at kell egymás mellé hosszabban állit an hogy egy mm. hosszúságot kitegyen s 40 millió pálczikát kell a mérlegre tonni, hogy az egy milligrammot (1 gr. 1000-ed részét) nyomjon, természetesen tehát, hogy csak orósan nagyító mikroskoppal ismerhető fel. Ezt a pálczikát mindentű meg

lehet találni, a hol gümőkóros folyamat megy végbe. Ha ezek a bacillusok az emberi szervezetbe kerülnek, ott is szaporodnak s mérges hatásuknál fogva szövetroncsolást idéznek elő, minek következménye a lázas állapot, a koronként jelentkező forróság, szomjaságérzés, fejfájás, izzadás és lesaványodás. Minthogy nagyon sok a tüdővéstes ember, ennél fogva a válalékkal nagyon sok bacillus is jut a külvilágba, miért is a fertőzés nagyon könnyen megtörténhetik. Ellenben sok körülménytől függ, valjon a tuberkulotikus fertőzés tényleg be is következik-e? A fertőzés csak úgy következik be, ha a bacillusok élő s fertőzésre képes állapotban jutottak be a szervezetbe és ha az illető tost vagy annak védekezés nagyon egyszerű: a lehető legnagyobb tisztaság úgy a test gondozásában, mint a ruházatban, ételben és lakásban. A tisztaság iránti érzék s annak gyakorlati érvényesítése azonban szoros összefüggésben van az intelligenciával és az anyagi jóléttel. Mennél szegényebb valaki, annál nehezebben tudja a tisztaság feltételeit előteremteni s mennél tanulatlanabb valaki, annál kevésbé érzi a szükségét annak, hogy a tisztaság kellekeit magának megszerezze. Ez magyarázza azt a tényt, hogy a tuberkulózis főképen a vagyontalan néposztály rétegeiből szedi áldozatait. A csendőr — bár otthona mindenütt tiszta — mégis nagyon ki van téve ezen veszedelmes fertőzésnek, mert mindentű megfordul. Több nagy óvatosság, tisztaság, a kezeknek minden étkorász előtti alapos megmosása, a szolgálati ruhának minden alkalmakkor való alapos kiporolása, a napon való fertőtlenítése, szóval a tisztaságra vonatkozó szabályok pontos betartása által a bajnak eleje vétetik.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

B B szárny szárny
B B szárny

Apu

Verstalány.

Olvasd első három betűm
Érezekben felleled.
Ha pénzt adsz érte, akkor
Még két betűt ad neked

Az utolsó három betűm
Nélkül nincsen semmi
Meleget ad, s ha megszűnik
Mi sem fogunk lenni!

Megfejtései határidő: 1909 június 13.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 21. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „A restek mindig csak akarnak”. — Betűtalány: „Székelyek”. — Szótalány: „Sóvár, Naszód”.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők, higiénikus gummijárók- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítmények felállítása.

A m. kir. I. számú csendőrkerület területén fekvő Dobrin nevű bavasón 1909 május 9-én egy 4 főből álló különítmény, továbbá:

ugyanazon csendőrkerület nagyenyedi szárnyának területén fekvő Csóra községben pedig 1909 máj. 16-án egy 5 főből álló különítmény állítottott fel.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület brassói szárnyának területén fekvő Előpatak fürdőben 1909 május 15-én egy 2 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Beosztott:

1909 június 1-ével:

Mészáros János II. számú csendőrkerületbeli százados, kerületénél létszám felett való vezetés mellett, a honvédelmi miniszterium 16. osztályába.

Áthelyezettek:

1909 június 1-ével:

Sikorszki Zeigmond I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagyenyedi szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Zilabra;

Zelkó Henrik, az I. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett a honvédelmi miniszterium 16. osztályába beosztott főhadnagy, jelen szolgálati alkalmazása alóli felmentése és létszám felett való vezetésének megszüntetése mellett, szakaszparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerületbe: Ujvidékre;

Zselyonka József III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, ujvidéki szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerületben, mint I. szakaszparancsnok: Szolnokra;

Varga László III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a szolnoki I. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Nagyenyedre;

Metzner Károly járásórm., a VIII. sz. csendőrkerülettől, a II. sz. csendőrkerületbe;

Sánta József járásórm., a II. sz. csendőrkerülettől, a VIII. sz. csendőrkerületbe;

Szűcs János járásórm., a III. sz. csendőrkerülettől, a II. sz. csendőrkerületbe;

Mrákovich Gábor járásórm., a III. sz. csendőrkerülettől, a IV. sz. csendőrkerületbe;

Bárony József járásórm., a IV. sz. csendőrkerülettől az V. sz. csendőrkerületbe;

Farkas József I. járásórm., a VI. sz. csendőrkerülettől, az V. sz. csendőrkerületbe;

Bozsódi Zeigmond járásórm., a VIII. sz. csendőrkerülettől a III. sz. csendőrkerülethez;

Tóth József II. járásórm., a III. sz. csendőrkerülettől a VIII. sz. csendőrkerületbe.

Tiszti rendfokozatáról kért leköszönése elfogadtatott:

Kaffka Károly, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli hadnagynak.

Okiratilag megdícsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Orbán Mibály és Kis István II. csendőrök az 1907—9. évek folyamán Alvinczon három közártalmu egyén által 1399 korona értékben elkövetett 14 rendbeli lopás kiderítése és a tettesek elfogása alkalmával tanúsított dicséretes működésükért.

Puskás Sámuel cz. őrmester, mert 8 évi vingárdi működése alatt folytatott kitartó megfigyelés, gyors és erélyes fellépés által a községben igen elszaporodott bűncselekmények tetteseit megfélemlítvén, féken tartotta és a közbiztonságot nyugodt állapotba terelte.

Benedek Péter őrmester, 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság fenntartása, valamint alárendeltjeinek oktatása, előnyös befolyása és őrsének rendben tartása körül kifejtett dicséretes tevékenységeért.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által a m. kir. honvédelmi miniszter ur rendeletére:

Bakos András őrmester, 20 éven át teljesített buzgó és eredményes szolgálatáért.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Gachal Imre őrmester, az orosz-lamosi vasuti állomáson éveken át garázdálkodott a mintegy 6155 korona értékben lopásokat elkövetett tolvajszövetkezet tagjainak észszerű, leleményes és balált megvető bátorsággal eszközölt kiderítéseért, a tettesek letartóztatásáért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Hökkön József törzsőrmester a számviteli teendőket teljesítése körül huzamosabb időn át kifejtett odaadó, ügybuzgó, kötelességű, pontos és eredményes szolgálatiért.

Póór Lajos cz. őrmester őrsének kifogástalan rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért és vezetéséért, valamint a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó, hasznos és eredményes tevékenységéért.

Kiss András őrsvezető, egy többszörös templomrablási eset tettesének leleményes, huzgó és fáradságot nem ismerő nyomozás során eszközölt kiderítéseért, elfogásáért és az összes bűnjelkekkel az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Barkóczy János csend. cz. őrs., mert a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a kun-

madarasi őrsön léte alatt fáradságot nem ismerő szorgalommal, kitartással és igen eredményesen működött.

Bereczki János csendőr cz. őrsvezető 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, valamint példás magatartásáért.

Marton István czimz. őrmester 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, őrsének mindenkor mintaszerű rendben tartásáért, nemkülönbén példás magaviseletéért.

Barabás István cz. őrsvezető, mert a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a szolnoki városi őrsön léte alatt kiváló szorgalommal és igen eredményesen működött, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Molnár Henrik cz. őrmester, mert mint szárnysegédmunkás közel 5 éven át előjáró szárnyparancsnokát nagy buzgalommal és ernyedetlen szorgalommal támogatta, minden munkájában nagy kötelességtudást, pontosságot és megbízhatóságot tanúsított, példás magatartásával bajtársainak és alárendeltjeinek mintaképül szolgált.

Vázsonyi János cz. őrsvezető, 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért, valamint példás magatartásáért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Bartha András, Grósz Hermann, Székely András, Simon Sándor, Gálfi Ferencz, Tökés József és Bodola Mózes cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért, őrsüknek kifogástalan vezetése és rendben tartásáért, nemkülönbén alárendeltjeiknek helyes befolyásolásáért.

Imecs Márton cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért, nemkülönbén szárnyirodai segédmunkási minőségében teendőinek ernyedetlen szorgalma és szakértelemre valló ellátásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Rutkai János, Incze István cz. őrmesterek és Stef Mihály cz. őrsvezető II.-od altiszt, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálatuk alatt nemcsak a közbiztonság terén, hanem általánosságban a szolgálat minden ágazatában dicsőretea tevékenységet fejtettek ki és szolgálaton kívül is kifogástalan magatartást tanúsítottak.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Majer Pál cz. őrmester, Szláni Domokos őrsvezető, Rusán János és Kiss József II. cz. őrsvezetők, Papp József II. és Mészáros Mihály I. csendőr cz. őrsvezetők, Csukur Iván és Vali Márton csendőrök, az 1908. év

folyamán a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

Bóér János csendőr egy többszörös templomrabló kiderítése és elfogása, valamint a bűnjelek megszerzése körül a járőrvezetőjének hatbatós támogatásáért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Székelyhidi Géza és Kujáni Mihály csendőrök, mert a Borsod vármegye Ládbesenyő községben elkövetett templombetörés e ugyanezen községben rendszeresen üzött betöréses lopások teteseit négy napon át tartott buzgó, leleményes és fáradságos nyomozás során kiderítették és az igazságszolgáltatás sujtó kezébe juttatták.

Tóth András, Joó József és Vass József cz. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért, nemkülönbén példás magaviseletükért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Erős Gábor és Pap-Tyira János csendőr cz. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett lelkiismeretes és eredményes tevékenységeért és jó magaviseletéért.

Birtalan István cz. őrsvezető II.-od altiszt, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért és alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért.

Előléptettek:

1909 május 26-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Dobos József cz. őrsvezető, *őrsvezetővé*;

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1909 május 25-ével:

Vitális Albert, Kovács Lázár, Kincses György, Jandó István és Zolnai Márton csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után

1909 május 24-ével:

Pap Pál I., Palvik Gyula és Opra Bodi Pál csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

a letett altiszti vizsga eredményébe képest

1909 május 4-ével

az alábbi altiszti tanonczok:

Bujai Kálmán *csendőr cz. őrmesterré*;

Simanovszki András, Csorba Imre, Balogh József, Kovács Kálmán, Papp Sándor, Oláh Károly, Sikes Lázár, Bogdán György, Jónás Mihály, Lendvai János, Simon József, Marosán Miklós, Eiben József, Sarmaság Demeter, Obladányuk László, Komeskó János, Jakab László, Goasztola Ferencz, Vincze Lajos, Bercsényi Árpád, Dovecs Sámuel, Biro László, Kocsis Sámuel, Vönöczki

József, Danka András, Máté Pál, Pongrácz Károly, Fehér Miklós, Árvai Miklós, Flóra Mihály, Szoboszlai János, Rozmán János, Molnár Sámuel, Lendvai Ábel, Szívós László, Gál Imre, Bencze Károly, Borsos András, Hüttner János, Liszkovics Pál, Kocsis József, Máté György, Péter József, Szedmák András, Rózsai György és Dencsik József cz. *örsvezetők*ké.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1909. évi május hó 24-ével:

Molnár Gyula, Virsik Géza, Hulik János, Szabó Elek, Vankó Lénárd, Horváth Imre, Somogyi Lajos és Kisuczky József csendőrök, *csendőr* cz. *örsvezetők*ké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Vanka Lajos járásörmester 1909 máj. 13-án.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Kázmér Benő járásörm. 1909 febr. 2-án, Kovács Já-
nos I. cz. örm. 1908 nov. 7-én, Répászky Péter járás-
örm. 1909 jan. 11-én, Lengyel Gyula örm. 1909 apr.
12-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Berkes Nándor cz. örsv. 1909 máj. 17-én.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Lakatos János cz. örm. 1909 máj. 11-én, Kruchió
Albert 1909 máj. 19-én.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Mtlík Imre cz. örsv. 1907 decz. 23-án, Török Nyegre
Béla cz. örm. 1909 apr. 4-én, Reizenbüchler Engelbert
cz. örm. 1909 jan. 30-án, Mayer Ferencz czimz. örsv.
1909 febr. 26-án, Derján János cz. örm. 1909 jan. 18-án,
Bandura József cz. örsv. 1909 máj. 12-én, Holló Sán-
dor cz. örm. 1909 máj. 19-én, Debreczeni Gergely cz.
örsv. 1909 apr. 8-án, Miskech János örsv. 1909 febr.
27-én, Cserepka János cz. örsv. 1909 márcz. 7-én, Buj-
pál István cz. örsv. 1909 apr. 9-én.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Baráth Ferencz cz. örsv. 1909 máj. 7-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Györgyi András cz. örsv. 1909 máj. 3-án.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Gyene Pál cz. örsv. 1909 máj. 21-én és Jock Mihály
cz. örsv. 1909 máj. 2-án.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Kenyő István, Molnár Sándor, Szentes József, Papp
József, Pelládi Lajos, Kosztya János, Mándity István,
Edelényi Ferencz, Kinczel József, Tussér István és
Petye Pál csendőrök, továbbá

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Klimó János, Kucserka Pál, Hulala István, Noga
István, Kiszelicza Mihály, Mezei István, Deák József,
Kvasznicza József, Kulbert János, Polgár János, Czap
István, Vrbovszki Mihály, Kacsár Imre, Füle János,
Lichner Pál, Szuchi Ferencz, Jénozer Márton, Hideg
Vincze, Pál Sámuel, Micsik János, Piroška Pál, Jakab
János, Szülei János, Horváth Mátyás, Asztalos György
és Ruta Pál csendőrök.

PÁLYAZATOK.

Négy hivataltishti, esetleg négy hivatal segédtishti állás a
budapesti magy. kir. államrendőrségnél. Fizetés pótlékkal 2480,
illetőleg 1880 korona. Lakpénz 900, illetőleg 800 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban, daktiloszkopiában és fonetikus lap-
rendszer kezelésben való jártasság. Négy középiskolai osztály.
Kérvények a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányához
1909. évi június hó 15.

Egy főfegyőri állás az illavai kir. orsz. fogynitézetnél. Fizetés
1000 korona. Természettani ruházat, naponta 84 dkgrm kenyér.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az illavai kir. orsz.
fegyintézet igazgatóságához 1909. évi június hó 12-ig.

Egy irnokl állás a magyarlposi kir. járásbírósnágnál. Fize-
tés 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és
írásban és a román nyelv ismerete. Hat hónapi próbaszolgálat.
Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a
dési kir. törvényszék elnökéhez 1909 június hó 16-ig.

Egy irnoki állás a szobránczi királyi járásbírósnágnál. Fizetés
1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és
írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály.
Telekkönyvi vizsga. Kérvények a boregászasi kir. törvényszék
elnökéhez 1909. évi június 17-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Örskörlet leírás nyomtatvány kapható raktárunkon az előirt minta szerinti
nagyiságban darabonként 4 fillér árban.